

KNJIŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJALOKA

POROČILO O DELU

ZA LETO 2012

**KNJIŽNICA IVANA TAVČARJA ŠKOFJA LOKA, Šolska ulica 6, 4220
Škofja Loka**

Tel.: 04 511 25 00, GSM: 051 341 126, Faks: 04 511 25 10,

E-naslov: info@knjiznica-skofjaloka.si

DŠ: 27048870, Matična številka: 5052963, TRR: 01322-6030374492

KAZALO.....	2
1. UVOD.....	3
2. FINANČNO POSLOVANJE.....	5
3. NABAVA IN OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA (KG).....	6
4. VPIS IN ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA.....	7
5. ČLANSTVO, OBISK, IZPOSOJA.....	9
6. INFORMACIJSKA DEJAVNOST IN AVTOMATIZACIJA KNJIŽNIČNEGA POSLOVANJA....	10
7. DOMOZNANSKA DEJAVNOST.....	12
8. PRIREDITVE.....	12
9. NABAVA OSNOVNIH SREDSTEV IN INVESTICIJE.....	14
10. IZOBRAŽEVANJE.....	13
11. UPRAVLJANJE KADROV.....	15
12. SKLEP.....	15

Tabele v vsebinskem delu poročila:

TABELA 1 – <u>Realizacija sredstev 2011/2012 (brez knjižničnega gradiva)</u>	(s.5)
TABELA 2 – <u>Realizacija sredstev za nakup knjižničnega gradivo 2011/2012</u>	(s.5)
TABELA 3 – <u>Sredstva za knjižnično dejavnost po občinah 2011/2012</u>	(s.6)
TABELA 4 – <u>Poraba sredstev za nakup KG po vrstah gradiva</u>	(s.7)
TABELA 5 – <u>Odpis gradiva</u>	(s.8)
TABELA 6 – <u>Članstvo v knjižnici na dan 31.12.2012</u>	(s.9)
TABELA 7 – <u>Vrste prireditve in obisk</u>	(s.12)
TABELA 8 – <u>Sredstva občin za opremo in investicije</u>	(s.14)
TABELA 9 – <u>Zaposleni po zasedbi delovnih mest in sistemizaciji* (31.12.2012)</u>	(s.15)
TABELA 10 – <u>Pregled izrabe delovnega časa</u>	(s.16)

Tabele v prilogah:

Tabela 1	<u>Temeljna zaloga knjižničnega gradiva 2012</u>
Tabela 2	<u>Obisk in izposoja v obdobju januar – december 2012</u> (Škofja Loka)
Tabela 2a	<u>Obisk in izposoja v obdobju januar – december 2012</u> (krajevne knjižnice)
Tabela 3	<u>Prireditve – v obdobju januar – december 2012</u>
Tabela 4	<u>Člani 2012</u>
Tabela 4a	<u>Člani primerjalno 2011/2012</u>

1. UVOD

A. Zakonske in druge pravne podlage

Poslanstvo Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka je omogočiti vsem prebivalcem na območju delovanja knjižnice neomejen dostop do knjižničnega gradiva in informacij ter informacijskih in kulturnih storitev, kakor jih določajo zakoni in drugi predpisi in kakor izhajajo iz tradicije knjižnice in njenega okolja.

V povezavi s tem je v današnjem času potrebno razmišljati tudi o umestitvi tradicionalne knjižnične ponudbe v sodobno okolje komunikacijske in informacijske tehnologije.

Delovno področje javnega zavoda Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka pojasnjujejo in utemeljujejo naslednje zakonske in druge pravne podlage:

- Zakon o zavodih (Ur. l. RS, št. 12/91, 8/96)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Ur. l. RS, št. 96/2002)
- Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS, št. 87/2001)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka (Ur. l. RS, št. 65/2005)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Ur. l. RS, št. 19/2003)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS, št. 73/2003)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS, št. 29/2003)
- Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Ur. l. RS, št. 100/2003)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (Ur. l. RS, št. 105/2003)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. l. RS, št. 88/2003)
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Ur. l. RS, št. 127/2004)
- Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 43/2004)
- Zakon o računovodstvu
- Zakon o javnih financah
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. 20/2004)
- Standardi za splošne knjižnice 2005-2015
- Nacionalni program kulture
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka
- ZUJF

Naše temeljne naloge so opredeljene tudi v Manifestu o splošnoizobraževalnih knjižnicah, ki je bil sprejet na 10. seji Mednarodnega sveta za Splošni informacijski sistem v Parizu leta 1994 v okviru Unesca in v sodelovanju z Mednarodno federacijo knjižničarskih združenj IFLA.

B. Velikost zavoda

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka deluje na območju štirih občin soustanoviteljic, s sedežem v Občini Škofja Loka. Soustanoviteljice knjižnice so poleg sedežne občine še Občine Gorenja vas – Poljane, Železniki in Žiri.

Zavod ima v svojem sestavu 8 enot, ki delujejo na področju z 41.927 prebivalci. V Občini Škofja Loka poleg osrednje matične knjižnice delujeta še krajevna knjižnica na Trati s stalno knjižno zalogo in izposojevalno mesto v Domu oskrbovancev v sklopu CSS Škofja Loka; v Občini Gorenja vas – Poljane imata stalno knjižno zalogo Krajevna knjižnica Gorenja vas in Krajevna knjižnica Poljane, v izposojevalni enoti Sovodenj pa se prav tako izgrajuje stalna knjižna zaloga; v Občini Železniki deluje Krajevna knjižnica Železniki; v Občini Žiri ima stalno knjižno zalogo Krajevna knjižnica Žiri.

Število redno zaposlenih v letu 2012 je bilo: 17 in od marca do decembra en (1) delavec iz programa javnih del.

C. Cilji in doseganje zastavljenih ciljev

Dolgoročni cilji zavoda so v prvi vrsti:

- pridobitev ustreznih prostorov za vse enote KIT Škofja Loka;
- povečanje števila zaposlenih;
- izobraževanje zaposlenih.

Letni cilji:

- izboljšanje temeljne zaloge knjižničnega gradiva in povečanje nakupa neknjižnega gradiva;
- povečanje števila včlanjenih bralcev;
- povečanje števila obiskov in izposojenega knjižničnega gradiva;
- izboljšanje IKT opreme;
- izvajanje obknjižničnih, bibliopedagoških dejavnosti;
- sodelovanje z drugimi izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami na območju delovanja zavoda.

Rezultati doseganja letnih ciljev so razvidni in opredeljeni v posameznih poglavjih poslovnega poročila in so z izjemo prenavljanja organizacijskih enot uspešni.

Nerešena ostaja prostorska problematika osrednje knjižnice v Škofji Loki.

D. Zagotavljanje finančnih sredstev

Občine – ustanoviteljice Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka – zagotavljajo sredstva za:

- knjižnično gradivo,
- materialne stroške,
- stroške dela zaposlenih,
- in nakup opreme ter vzdrževanje.

Knjižnica finančna sredstva pridobiva tudi na razpisih Ministrstva za kulturo :

- za knjižnično gradivo,

Pomemben vir sredstev so tudi sredstva, ki jih pridobimo sami:

- iz dejavnosti (članarine, zamudnine),
- sponzoriranje, donacije.

V finančnem načrtu Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka za leto 2012 smo upoštevali:

- navodila za pripravo proračunov za leto 2012;
- dejanske potrebe knjižnice;
- zakonodajo s področja knjižničarstva in drugo zakonodajo.

2. FINANČNO POSLOVANJE

Ugotovimo lahko, da smo bili v letu 2012 pri doseganju ciljev kljub slabšim finančnim pogojem poslovanja uspešni. Knjižnica je dosegla večino s programom dela in finančnim načrtom zastavljenih ciljev. Ugotavljamo pa, da na doseganje ciljev v veliki meri vplivajo tako premajhni prostori kot tudi podzaposlenost strokovnih delavcev.

Poudariti je potrebno, da s planiranimi zneski ob večjem deležu lastnih sredstev realiziramo lokalne naloge v posameznih občinah, da pa večina občin ne dosega planiranih zneskov za nakup knjižničnega gradiva. Povprečno ceno knjižnične enote planira svetovalna služba na Ministrstvu za kulturo.

Občine ustanoviteljice so sicer glede na finančni načrt (FN) za leto 2012 sredstva odobrile in realizirale takole (brez investicij, med katera sodijo tudi sredstva za knjižnično gradivo):

TABELA 1 – Realizacija sredstev 2011/2012 (brez knjižničnega gradiva)

Občina	Realizacija 2011	Realizacija 2012	2010/2011 IND
Škofja Loka - javna dela	361.316 0	355.889 (5.398)	100
Gorenja vas-Poljane	82.074	80.459	98
Železniki	62.617	59.787	95
Žiri	54.478	60.791	112
Občine skupaj	560.484	562.305	100
Drugi viri sredstev (članarine, zamudnine, fotokopiranje)	99.610	93.020	93
Drugi prihodki (prodaja proizvodov in storitev, obresti)	11.090	4.733	43
Skupaj	673.678	666.457	99

TABELA 2 – Realizacija sredstev za nakup knjižničnega gradivo 2011/2012

Občina	Leto 2011	Predlog FN 2012	Realizacija 2012	%	2011/12 IND
Škofja Loka	54.784	63.700	54.784	86	100
Gorenja vas-Poljane	15.000	20.490	15.000	73	100
Železniki	9.500	18.900	12.000	63	126
Žiri	9.000	13.830	10.000	72	111
Ministrstvo za kulturo	61.102	105.301	46.900	45	77
Drugi viri sredstev	6.110	13.000	13.000	100	213
Skupaj	155.496	235.221	151.684	64	98

Posamezne občine so na vsakega svojega prebivalca namenile naslednja sredstva za knjižničarsko dejavnost in za knjižnično gradivo:

TABELA 3 – Sredstva za knjižnično dejavnost po občinah 2011/2012

Občina	skupna sredstva 2011	skupna sredstva 2012	Indeks	sredstva za KG 2011	sredstva za KG 2012	Indeks
Škofja Loka	18,27	18,17	99	2,41	2,39	99
Gorenja vas-Poljane	13,34	13,07	98	2,06	2,05	100
Železniki	10,64	10,54	99	1,40	1,76	126
Žiri*	12,97	12,53	97	1,84	2,03	139
MIZKŠ	-	-	-	1,46	1,12	77

* Občina Žiri del sredstev za delo Kk Žiri plačuje direktno. (vzdrževanje prostora, elektrika, ogrevanje, dvigalo,...)! Zato njihov podatek v koloni »skupna sredstva« NI povsem pravičen). Stroški za CELOTNO stavbo v letu 2012 = 10.950 EUR (oz. 2,22 EUR/prebivalca Občine Žiri)

Za izpolnjevanje veljavnega normativa nakupa **250 enot knjižničnih gradiv na 1000 prebivalcev**, ob povprečni ceni kupljene enote knjižničnega gradiva **19,04 EUR** v letu 2012 in ob predpostavki, da 50 % cene financira Ministrstvo, bi bil potreben znesek, ki bi ga namenila vsaka občina za nakup KG, **2,36 EUR na prebivalca**. Ta znesek dosega le Občina Škofja Loka.

Povprečna cena knjige, ki so jo priporočile strokovne službe pri Ministrstvu za kulturo v javnem razpisu že za leto 2009 znaša **23 EUR**. Pri tem znesku, bi občine za vsakega občana morale prispevati **2,87 EUR** za nabavo knjižničnih gradiv, česar pa ne dosega nobena občina.

Glede na celotni prihodek knjižnice v letu 2012, je znašala vrednost dejavnosti **19,66 EUR na prebivalca**, kar je za **0,96 EUR manj kot v letu 2011**. V letu 2011 je **slovensko povprečje** znašalo **24,43 EUR na prebivalca*** za knjižničarsko dejavnost. *(Knjižničarske novice; letnik 22, št. 10, str. 1)

Naj poudarimo, da smo vsa namenska sredstva, pridobljena s strani občin in ministrstva, kot taka tudi porabili in ob tem skušali ravnati čim bolj gospodarno.

3. NABAVA IN OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA (KG)

(glej priloga Tabela 1)

Knjižnica za nakup knjižničnih gradiv pridobiva namenska sredstva od občin ustanoviteljic knjižnice ter od MIZKŠ. Poleg tega pa je za nakup namenila tudi del sredstev iz lastnih virov.

V letu 2012 smo za knjižnično mrežo pridobili skupaj 10.515 enot knjižničnih gradiv. Od tega je bilo 7.947 enot nakupa in 2.568 enot darov.

Prirast knjižničnega gradiva je sledeči:

- **knjige**: pridobljenih je bilo 9.030 enot. Poleg knjig v slovenskem jeziku so bile nabavljene tudi knjige v angleškem, nemškem, francoskem, italijanskem in hrvaškem jeziku;
- **neknjižno gradivo** (avdiovizualno, elektronsko in drugo neknjižno gradivo): vpisano je bilo 964 enot neknjižnega gradiva: avdio- in videokasete, zgoščenke, DVD-ji, CD-romi, zemljevidi;

- **serijske publikacije:** pridobljenih je bilo 521 letnikov serijskih publikacij, ki so bile vnešene v COBISS (nekaj naslovov se v COBISS ne vnaša in se tekoče odpisuje): revij, časnikov, časopisov, zbornikov. Periodika vključuje tako mladinska glasila in revije v tujih jezikih (tudi v krajevnih knjižnicah) kot strokovne revije z različnih področij.

TABELA 4 – Poraba sredstev za nakup KG po vrstah gradiva

vrsta gradiva	znesek 2011	znesek 2012
Knjige + AV gradivo	138.523	135.256
serijske publikacije	15.967	15.774
elektronski viri	1.007	299
SKUPAJ	155.497	151.329

V poročilu za leto 2011 smo zapisali:

»Glede na leto 2010 je bilo v letu 2011 za nakup KG porabljenih 4,37 % MANJ sredstev. Cena povprečne enote gradiva je bila 19,25 EUR in je višja za 0,43 EUR v primerjavi s povprečno ceno enote kupljenega gradiva v letu 2010. Upoštevati pa je potrebno tudi, da je cena knjige brez rabata približno 15 % višja, torej znaša približno 22 EUR.«

Večina zapisanega velja tudi za leto 2012. Tako **tudi v letu 2012 ugotavljamo zniževanje zneska sredstev za nakup gradiva**. Upad v letu 2012 glede na leto 2011, je znašal 2,7 %. Edina svetla informacija pri tem je, da so občine soustanoviteljice, za nakup gradiva zagotovila sredstva v enaki višini kot leto pred tem. Zmanjšanje sredstev gre na račun financiranja s strani Ministrstva, ki je bilo v letu 2012 glede na leto 2011 nižje kar za 23 % (2011 – 61.102 EUR; 2012 – 46.900 EUR).

Dokaj enako število pridobljenega gradiva v primerjavi z letom 2011, smo kljub manjšim sredstvom v letu 2012 lahko izvedli z znižanjem povprečne cene kupljenega gradiva. Ta je v letu 2012 znašala 19,04 EUR na enoto.

4. VPIS IN ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA (glej priloga Tabela 1)

V letu 2012 je bilo v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka za celotno mrežo inventariziranih (vneseno v COBIB) 10.515 enot knjižničnih gradiv: 9.994 enot knjig in neknjižnih gradiv (AV gradivo, zemljevidi in elektronsko gradivo) in 521 enot serijskih publikacij. Standardu 250 enot knjižnega gradiva na 1000 prebivalcev smo se približali na 88% naj pa poudarim, da predvsem na račun darovanega gradiva, saj samo s kupljenim gradivom dosegamo normativ komaj **76 %**.

Normativ za nakup AV smo izpolnili le v višini 58%. To gradivo je v povprečju precej dražje kot knjige, zato pri nakupu dajemo prednost predvsem slednjemu.

Načrtovanemu razmerju med naslovi **strokovne literature in leposlovjem** smo se med v letu 2012 kupljenimi gradivi za celotno mrežo dokaj približali, standard namreč zahteva razmerje 60 % : 40 %. Odmik nastane predvsem zaradi krajevnih knjižnic, kjer se prilagajamo strukturi uporabnikov knjižnice. V njih ima prednost: gradivo za otroke, tako leposlovje kot strokovna literatura, kakovostna domača in prevodna književnost, v manjši meri pa strokovna literatura, od katere kupujemo predvsem poljudno strokovno literaturo, nekaj pa tudi strokovne literature za potrebe dijakov in študentov.

Razmerje naslovov med gradivom **za odrasle in otroke je 75 % : 25 %** (predpis je 70 % : 30%). Tako je delno zaradi potreb članov knjižnice kot tudi zaradi založniške produkcije in ponudbe na knjižnem trgu, vendar pa se iz leta v leto bolj približujemo izpolnjevanju normativov. Primanjkljaj v prirastu naslovov gradiv za otroke, predvsem tistih, ki pokrivajo različna znanja, nadomestimo s splošnim poljudnim gradivo, ki ni inventarizirano kot mladinsko gradivo, je pa mladini dostopno.

Do delnih odstopanj pri obeh razmerjih prihaja v nekaterih krajevnih knjižnicah predvsem zaradi kategorij bralcev, ki iščejo predvsem določeno zvrst, običajno otroško literaturo in leposlovje.

Prav tako pa krajevnim knjižnicam omogočamo z ustreznim nakupom dostopnost kakovostne domače in tuje literature.

Zaradi izgubljenosti, odtujenosti, iztrošenosti in zastarelosti gradiva je bilo v letu 2012 **odpisanih skupaj 5.172 enot gradiva** (knjig, serijskih publikacij ter AV gradiv) ali 36 % več kot v letu pred tem:

TABELA 5 – Odpis gradiva

enota	knjige	AV gradivo	serijske publikacije	skupaj 2012	skupaj 2011
Osrednja knjižnica Škofja Loka	2.533	234	137	2.904	1.590
Izposojevališče Trata	303	3	15	321	660
Izposojevališče Gorenja vas	145	2	9	156	68
Izposojevališče Poljane	13	3	6	22	12
Izposojevališče Železniki	130	3	12	145	68
Izposojevališče Žiri	1.400	108	77	1.585	889
Izposojevališče Sovodenj	0	0	0	0	1
Potujoča knjižnica	14	25	0	39	27
SKUPAJ	4.538	378	256	5.172	3.315

Glede na Navodila za odpis in izločanje gradiva, naj bi knjižnice, ki dosegajo normative po številu enot na prebivalca morale na leto odpisati toliko enot gradiva, kot ga kupijo. S knjižničnim fondom tako normative presegata knjižnici v Škofji Loki in Žireh, kjer smo tudi povečali odpis. Ta trend odpisa bomo nadaljevali, seveda ob upoštevanju priporočil in normativov.

V celotni knjižnični mreži je bilo tako ob koncu leta 2012 vpisanih 227.598 enot KG. Skupna zaloga KG se je v primerjavi z letom 2011 povečala za 1,5 %. Brez upoštevanja zaloge serijskih publikacij in glede na standarde za splošne knjižnice, ki določajo 4 enote KG na prebivalca, v celotni knjižnični mreži presegamo standard za 19 %, ne dosegamo pa ga v posameznih krajevnih knjižnicah. Ob upoštevanju zaloge serijskih publikacij pa standard presegamo za 23 %.

5. ČLANSTVO, OBISK, IZPOSOJA

(glej priloga Tabela 2, Tabela 2a, Tabela 4)

V letu 2012 je bilo v vse enote knjižnice vpisanih **10.190 bralcev ali 24,3 %** vsega prebivalstva na območju Upravne enote Škofja Loka. Bralcev, ki so bili mlajši **od 15 let, je bilo 7.319 ali 51 %**. **Na novo** se je vpisalo **850 bralcev**. Število skupaj vpisanih članov je v primerjavi z letom 2011 **večje za 0,55 %**. Pregled vpisanih bralcev po občinah in starosti prikazuje naslednja Tabela 6

TABELA 6 – Članstvo v knjižnici na dan 31.12.2012

Občina	Število prebivalstva		Število članov knjižnice			
	skupaj	do 15. leta	Skupaj 2011/2012	%	do 15. leta 2010/2011	%
Škofja Loka	22.889	3.791	6.295/6.361	28 %	2.116/2.090	55 %
Gorenja vas- Poljane	7.302	1.497	1.611/1.735	24 %	836/846	57 %
Železniki	6.807	1.207	913/982	14 %	374/408	34 %
Žiri	4.929	824	1.061/1.079	22 %	426/421	51 %
CSS			32/33			
Skupaj	41.927	7.319	9.912/10.190	24 %	3.702/3.765	51 %

Podatki, ki jih navajamo v statistiki za leto 2012, vključujejo izključno bralce, ki so uporabljali storitve knjižnice v letu 2012 – t.i. »aktivne bralce«. Število vseh prebivalcev, ki uporabljajo knjižnico in njene storitve (izposoja gradiva, prebiranje gradiva v čitalnici, uporaba računalnikov ali obiskujejo prireditve) pa je bistveno večje. Sicer ne dosegamo priporočil Centra za razvoj knjižničarstva pri NUK-u, da naj bo v knjižnico vključenih vsaj 40 % vseh prebivalcev s svojega območja in vsaj 60 % mladine do 15. leta, vendar se številkam s postopnim naraščanjem iz leta v leto približujemo. **Tako je v letu 2012, naraslo število aktivnih uporabnikov knjižnic v Občinah Gorenja vas-Poljane in Železniki za 2%!**

K povečanemu včlanjevanju bi pripomoglo brezplačno članstvo, kot ga predvideva Zakon o knjižničarstvu, ki bi bilo mogoče, če bi občine, ustanoviteljice knjižnic, zagotovile za delovanje knjižnic dovolj sredstev za vse materialne stroške. Precejšnji delež teh stroškov namreč sedaj pokrivamo sami z drugimi viri sredstev za opravljanje javne službe (t. im. lastnimi sredstvi), kajti nedvomno je, da se na isto člansko izkaznico knjižnično gradivo izposoja večje število uporabnikov.

Večje število bralcev je pogojeno tudi z odprtostjo knjižnice. Knjižnica bi morala uporabnikom omogočiti dnevno dostopnost do literature oziroma biti odprta v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (Urad. list RS, št. 29/2003), ki natančno določa obratovalni čas knjižnice glede na število prebivalcev, ki jim je namenjena, in ki velja od 22. 03. 2004. V skladu s to odredbo niso odprte krajevne knjižnice na Trati, v Gorenji vasi in v Železnikih. Zlasti pa se kaže **potreba po odprtosti mladinskega oddelka** po enakem urniku kot je odprt oddelek za odrasle.

V letu 2012 smo nadaljevali z izločanjem neaktivnih članov knjižnice. Na podlagi 21. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. list RS, št. 94/07) in 15. člena Zakona o knjižničarstvu (Ur. list RS, št. 87/01) smo dolžni iz evidence **izbrisati vse neaktivne člane knjižnice, to so tisti, ki nas niso obiskali najmanj eno leto in so poravnali vse obveznosti do knjižnice**. Izbrisan član se bo ob obisku moral ponovno vpisati v knjižnico.

Ponovo brisanje članov bomo izvedli v letu 2013.

Knjižnico Ivana Tavčarja Škofja Loka z vsemi enotami je v letu 2012 obiskalo **221.253 bralcev**, ki so si sposodili knjige, jih vrnili ali prišli v čitalnico!

Vsi bralci so si v letu 2012 sposodili **715.105 enot** knjižničnih gradiv.

Obisk pa bi bil zlasti v čitalnici v Škofji Loki bistveno večji, če bi imeli ustrezne prostore, kar obiskovalci knjižnice najbolj pogrešajo.

Podrobnejši podatki o obisku in izposoji ter primerjave med letoma 2011 in 2012 so navedene v priloženih Tabelah 2 in 2a.

Standardi za splošne knjižnice, ki veljajo za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost jih je sprejel 21. 04. 2005) in Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Urad. l. RS, št. 73 z dne 29. 07. 2003) opredeljujeta število zaposlenih tako strokovnih kot manipulativnih delavcev, ki bi tudi v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka moralo biti bistveno večje.

O opravljenem delu strokovnih delavcev, govorijo spodnji podatki :

- en strokovni delavec je v letu 2011 na dom **izposodil 42.629 enot** (slovensko povprečje za 2011 je **25.759 enot gradiva**)
- en strokovni delavec je v preteklem letu **postregel 9.457 obiskovalcev za izposajo gradiva** (slovensko povprečje za 2010 je **7.155 obiskovalcev**)
- knjižnico je dnevno obiskalo v povprečju **747 obiskovalcev** (2010 – 694), - *obisk brez upoštevanja obiska dogodkov ali prireditev*
- dnevna izposoja knjižničnih gradiv je bila **v povprečju 2.380 enot** (2010 - 2.012)

Navedeni podatki kažejo, da je naš strokovni delavec z izposajo gradiva obremenjen 40% več kot povprečni knjižničar v slovenskih splošnih knjižnicah, ter da postreže 24% več obiskovalcev kot povprečni strokovni delavec v slovenskih splošnih knjižnicah.

Zato bo nujno potrebno v prihodnje zagotoviti, **več strokovnih delavcev**, če bomo hoteli, da bodo knjižnice ustanove s kulturno, izobraževalno in informacijsko funkcijo, ki bodo ob primernem prostoru, komunikacijski opremi in bogatem knjižničnem gradivu lahko zadovoljili potrebe uporabnikov, ki so z vsakim letom večje, bolj raznolike.

6. INFORMACIJSKA DEJAVNOST IN AVTOMATIZACIJA KNJIŽNIČNEGA POSLOVANJA

Knjižnica v Škofji Loki je na začetku leta 2012 vzpostavila **brežžično omrežje Libroam/Edurom**, na osnovi sredstev, ki jih je v letu 2011 uspešno pridobila na razpisu MIZKŠ.

V letu 2012 smo v lastni izvedbi izdelali **pet (5) informacijskih kioskov** za iskanje po bazi COBISS.

Uporabniki si informacije o knjižnici in njenih dejavnostih pridobivajo tudi s **prenovljene spletne strani knjižnice** <http://www.knjiznica-skofjaloka.si/>, in tudi na socialnem omrežju Facebook.

Uveljavljamo se kot informacijsko središče, ki razpolaga z ustrezno komunikacijsko in informacijsko tehnologijo za uporabnike in strokovne delavce. Sistem COBISS omogoča povezovanje vseh vrst knjižnic v Sloveniji, kar slehernemu uporabniku kjerkoli omogoča dostop do lokalnega in vzajemnega kataloga in tako posredno tudi do gradiva iz katerekoli knjižnice. Rezultati povezovanja se kažejo v nenehni **rasti medknjižnične izposoje**. V letu 2012, so si naši uporabniki iz drugih knjižnic izposodili 122 enot knjig ali fotokopiranih člankov (v letu 2011 – 107, v letu 2010 - 47).

Bralci so imeli v osrednji knjižnici v Škofji Loki ter krajevnih knjižnicah na razpolago za iskanje po knjižničnih bazah ter za dostop do svetovnega spleta **na voljo 28 računalnikov**. Knjižnica omogoča uporabnikom uporabo računalnikov in računalniške opreme tudi za pisanje tekstov, tiskanje in prenos podatkov na ustrezen medij. Prek njih je dostopnih vrsta posameznih baz podatkov, omogočajo tudi pregledovanje seznamov naslovov tujih strokovnih in znanstvenih revij s polnimi besedili člankov, ki jih vsebujejo posamezne baze podatkov. Dodati pa je potrebno, da postopoma postaja računalniška oprema v osrednji knjižnici v Škofji Loki počasna, zastarela in jo bo nujno nadomestiti z novo! Za delo s sodobno IKT tehnologijo pa pomenijo velik minus tudi prostorski pogoji.

Poleg vse večjega števila telefonskih informacij, poteka informacijska dejavnost še v naslednjih oblikah: v obliki mesečnih seznamov knjižnih novosti, v poročanju o njih in o dogodkih v knjižnici na lokalnem radiu in v časopisnih prispevkih,... Nadaljuje se tudi **redna tedenska oddaja na Radiu Sora** z naslovom Beremo skupaj, v kateri strokovne delavke knjižnice poslušalce seznanjajo z aktualnimi novostmi na knjižnih policah naše knjižnice ali pa jih informirajo z literaturo škofjeloške knjižnice. Da je oddaja poslušana in zanimiva, dokazuje povpraševanje prav po delih, ki so bila predstavljena v oddaji.

V sklop informacijske dejavnosti sodi tudi **sodelovanje s šolami in vrtci** na škofjeloškem področju, ki bi bilo ob zadostnem številu strokovnih knjižničarskih delavk in primernem prostoru še intenzivnejše. Zlasti redno pa obiskujejo otroci iz vrtca in osnovne šole krajevni knjižnici v Žireh in Gorenji vasi ter po prenovi poljanske knjižnice tudi slednjo, pa tudi v Sovodnju so se začeli redni mesečni obiski tako skupin otrok iz vrtca kot tudi osnovnošolcev podružnične šole. Prav tako postajajo redni obiskovalci knjižnice v Železnikih skupine otrok iz Vrtca Železniki.

V letu 2012 Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za šolstvo in šport v sodelovanju s splošnimi knjižnicami nadaljujejo projekt **Rastem s knjigo: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu**. Obiski potekajo tudi v šolskem letu 2012/2013. v knjižnici učence seznanimo z vsem, kar jim ponuja knjižnica, ob obisku pa vsakdo prejme tudi knjižno darilo, kar je financirano iz državnega proračuna.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka je v sodelovanju s Kapucinskim samostanom Škofja Loka pripravila zanimiv domoznanski projekt, sklop delavnic pod skupnim imenom **»Približajmo si Škofjeloški pasijon«**. Delavnice učencem od 12. leta dalje približujejo pasijon z glasbenega, gledališkega in likovnega vidika. Že tretje leto zapored so ga spoznavali učenci 9. razredov Osnovne šole Simon Jenko iz Kranja. Zlasti pa bi bili veseli učencev iz širšega škofjeloškega območja, za kar pa do sedaj še nismo uspeli navdušiti vodstev osnovnih šol.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka je poleg skrbi za razvoj knjižničarske stroke, strokovne pomoči drugim knjižnicam na področju, za katerega je bila ustanovljena, sodelovanja s strokovnimi organizacijami, zadolžena tudi za organizacijo knjižnične mreže, za njeno koordinacijo, ustrezno kadrovsko pokritost, za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva po strokovnih pravilih, za zagotavljanje pretoka informacij.

Vse te naloge Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka opravlja v mejah možnosti. Nemajhna ovira za še boljše izvrševanje te zadolžitve je **prostorska stiska in kadrovska podzaposlenost**. Dejstvo pa je tudi, da smo kot posredni proračunski porabnik pri zagotavljanju pogojev za knjižnično dejavnost odvisni od naklonjenosti lokalnih skupnosti, ki zelo različno razumejo obveznosti, ki so jim naložene z zakonodajo.

7. DOMOZNANSKA DEJAVNOST

Knjižnica je dolžna skrbeti tudi za domoznansko dejavnost, kar pomeni predvsem zbiranje gradiv, ki je bodisi z vsebino ali avtorjem povezano s škofjeloškim področjem. Prirast domoznanskih knjižničnih gradiv v letu 2012 je bil 567 enot (268 naslovov). Načrtno se zbirajo tudi lokalna glasila in drobni tiski, razglednice. Zavedamo pa se, da za marsikatero delo, ki bi sicer sodilo v to zbirko, ne izvemo oziroma ga kljub predpisom ne dobimo v knjižnico.

Knjižničarska zakonodaja narekuje načrtno urejanje in vodenje domoznanske dejavnosti za področje, na katerem deluje knjižnica, vendar v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka to nalogo opravljamo v mejah zmogljivosti zaradi že večkrat omenjenega premajhnega števila strokovnih delavcev.

Na področju domoznanske dejavnosti knjižnica tudi usklajuje in posreduje potrebno dokumentacijo za digitalizacijo domoznanskega gradiva, ki ga za področje gorenjske izvaja Mestna knjižnica Kranj. V letu 2012 je tako knjižnica poskrbela za ureditev avtorske pogodbe za Knjigo hiš, (avtor France Štukl). Gradivo je digitalizirano in brezplačno dostopno javnosti preko spletne strani dLib.

8. PRIREDITVE (podrobnejši pregled - glej priloga Tabela 3)

Knjižnica je v letu 2012 sama ali v sodelovanju z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi institucijami pripravila vrsto odmevnih **prireditvev in dogodkov** za otroke in odrasle – skupaj kar **600** ali 5 % več kot v letu 2011. Udeležilo ali ogledalo se jih je 12.371 obiskovalcev.

Med prireditvami v letu 2012, je nedvomno izstopala »**Beseda v Loki**«. Prireditve, ki jo je Knjižnica (23.11.2012) ob sodelovanju še nekaterih drugih organizacij in Občine Škofja Loka izvedla v Kristalni dvorani Sokolskega doma, ob **150 letnici ustanovitve Narodne čitalnice v Škofji Loki**. Prireditve je napolnila dvorano Sokolskega doma in s tem potrdila ugled, ki ga knjižnica uživa v svojem okolju. Ob prireditvi je bila izdana tudi publikacija z enakim naslovom, ki jo je izdala in založila knjižnica.

TABELA 7 – Vrste prireditvev in obisk

Vrsta prireditve	Skupaj prireditve	Skupaj obisk	Prireditve 2012	Obisk 2012
Ura pravljic	71	1.064	67	975
Igralne urice	7	355	8	196
Predstave za otroke	9	1.076	12	1.069
Predstave za odrasle	1	58	-	-
Pravljični video	3	86	3	74
Ustvarjalne delavnice	49	740	51	716
Knjižna uganka	16	242	3	108
Knjižne razstave*	13	-	5	3.150
Likovne, foto razstave*	2	-	6	4.300

Literarni večeri	6	519	12	1.013
Predstavitve knjig	9	421	3	264
Super knjiga poletja	3	68	2	117
Strokovna predavanja	2	103	11	260
Potopisna predavanja	8	300	5	231
Projekt Rastem s knjigo	65	1.106	39	788
Skupinski obiski knjižnice (vrtci, šole, drugi)	301	5.440	266	4.945
Počitniške urice v knjižnici (v sodelovanju z DPM)	8	184	12	435
Beremo z Manco Košir - Knjigosnedke	15	165	20	300
Bibliopedagoške ure, delavnica (pasijon)	-	-	13	213
Pogovori	2	141	5	198
Historial	1	86	1	93
Predstavitve dejavnosti	9	220	1	52
SKUPAJ	600	12.372	569	19.682

*pri razstavah se upošteva število obiskovalcev le v primeru, če gre za uradno otvoritev. V tem primeru se oceni število obiskovalcev otvoritve, sicer se števila od 2012 dalje v statistiki ne upošteva! **Zato v letu 2012, kljub večjemu številu dogodkov kot v letu 2011, nižje skupno število obiskovalcev kot v letu pred tem!**

V preteklem letu smo ob tem nadaljevali z že uveljavljenimi prireditvami.

Dobro obiskani so večeri v Škofji Loki in četrtkovi večeri v Žireh. V sezoni 2011/12, smo sredine večere v Škofji Loki, zaradi pogostega prekrivanja terminov kulturnih prireditev poskušali umestiti na drug dan v tednu. Na osnovi rezultatov smo se v sezoni 2012/2013 odločili, da bo to torek – »**torkovi večeri s knjižnico**«. V tem okviru se menjavajo predstavitve knjig, strokovna predavanja o aktualnih temah, **predavanja z diapozitivi**, literarni večeri.

Stalnica med prireditvami za otroke so **ure pravljic** vsak teden v Škofji Loki, dvakrat na mesec v Žireh in Železnikih ter enkrat mesečno na Trati, Gorenji vasi, v Poljanah in v Sovodnju.

Kreativne delavnice za otroke izvajamo v vseh enotah knjižnice, razen v Škofji Loki, kjer te dejavnosti zaradi pomanjkanja prostora žal ne moremo izvajati!

Med prireditve lahko uvrstimo tudi različne oblike spodbujanja branja predvsem pri mladini. To so:

- mesečna nagradna vprašanja za otroke (odgovore morajo najti v leposlovnih ali strokovnih literaturi);
- moja najljubša knjiga: zbiramo predloge mladih bralcev za njihovo najljubšo knjigo. Enako ravnajo vse slovenske knjižnice (splošne in šolske), končni rezultat je razglasitev naj knjige – domače in tuje – po izboru mladih bralcev;
- izbiranje naj-bralca v času počitnic.

Že vrsto let **sodelujemo tudi z Društvom prijateljev mladine** v njihovem počitniškem projektu *Dobimo se ob pol desetih*, ko v mesecu juliju otroci enkrat tedensko v dopoldanskem času obišejo knjižnico na Trati, zaradi prostorske stiske pa naše loške knjižničarke s pravljicami, kvizi, ustvarjalnimi delavnicami gostujejo v prostorih Osnovne šole Škofja Loka – Mesto.

9. NABAVA OSNOVNIH SREDSTEV IN INVESTICIJE

(glej priloženo računovodsko poročilo)

Občine so za nabavo opreme in vlagani v opredmetena osnovna sredstva, brez sredstev za gradivo) prispevale naslednje zneske:

TABELA 8 – Sredstva občin za opremo in investicije

Občina / leto	*2011	*2012
Škofja Loka	10.179	10.223
Gorenja vas - Poljane	6.781	6.084
Železniki	6.081	1.785
Žiri	276	3.110
SKUPAJ	23.317	22.036

**Zneski predstavljajo skupni znesek dotacij za opremo in investicij ter prenos presežka iz preteklih let. V letu 2012 zneski zajemajo dotacije za opremo in vlaganja v opredmetena sredstva, prenos presežka iz preteklih let ter sredstva Tavčarjevega sklada, ki je bil ukinjen v letu 2012.*

Navedena sredstva smo porabili za nakup:

- računalniške opreme – 10 računalnikov (Škofja Loka 4, Gorenja vas-Poljane 2, Železniki 1, Žiri 1)
- opreme za knjižnice (regali – Škofja Loka; police – Poljane, Trata; delovni pult – Gorenja vas; stoli – Gorenja vas, oglasna deska – Škofja Loka, steklena vitrina – Žiri; ventilatorji – Žiri; stikala za terminale na lokacijah Škofja Loka, Trata, Poljane in Železniki.

Pri tem naj navedemo, da v letu 2012 ni bilo več razpisa za sofinanciranje nakupa IK opreme, ki ga je do sedaj izvajalo Ministrstvo za kulturo. Prav tako teh razpisov ni več pričakovati v prihodnje. Zato bomo vitalni del opreme za delo knjižnice morali v prihodnje kupovati zgolj iz sredstev naših ustanoviteljev in lastnih sredstev, ki bodo tako postajala še pomembnejši vir za naše nemoteno delo.

10. IZOBRAŽEVANJE

V letu 2012 je bilo zaposlenim omogočeno več izobraževanj za različne delovne procese, tako za strokovno bibliotekarsko področje kot za finančne in upravne zadeve pa tudi za delo z uporabniki.

Zaposleni so v letu 2012 skupaj opravili 479 ur izobraževanj, oz. povprečno 28,17 ure na zaposlenega. Ena delavka je v letu 2012 tudi opravila bibliotekarski (strokovni) izpit.

Stroški izobraževanj so v letu 2012 znašali **4.495 EUR** (264,41 EUR na zaposlenega), (v letu 2011 pa 3.054 EUR, oz. 179,12 EUR na zaposlenega).

Z dodatnim izobraževanjem strokovnih delavcev skušamo dvigovati kvaliteto storitev.

11. UPRAVLJANJE KADROV

V letu 2012 je bilo v Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka redno zaposlenih 17 delavcev in en (1) zaposlen iz programa javnih del. Pomanjkanje kadrov, ki je že vsa leta precej pod normativi, otežuje tekoče opravljanje nalog, ki so opredeljene v programu. V letu 2012, si je knjižnica dva (2) meseca v sklopu pripravništva pomagala tudi z študentko bibliotekarstva Nastjo Šink, ki pa je po preteku pripravništva ni mogla redno zaposliti.

Pet zaposlenih (3 strokovne delavke ter direktor, računovodkinja, delno snažilka) so v skladu s Pravilnikom o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe za izvajanje skupnih nalog sofinancirale vse občine – ustanoviteljice knjižnice glede na število prebivalcev v posamezni občini.

TABELA 9 – Zaposleni po zasedbi delovnih mest in sistemizaciji* (31.12.2012)

ZASEDBA DELOVNEGA MESTA	stopnja izobrazbe	*sistemizacija (št. mest)	obseg zaposlitve (zasedenost mesta)
1. strokovni delavci			
- knjižničar	V.	4,9	2
- višji knjižničar	VI.	5,7	6
- bibliotekar	VII.	5,73	6
Skupaj		16,33	14,00
2. drugi zaposleni			
- računovodja-administra.	V.	1	1 (VI)
- knjižnični manipulant	IV.	4,1	-
- čistilka	III.	-	1
- računalničar-informator	VII.	1	-
- direktor	VII.	1	1
Skupaj		7,1	3
SKUPAJ		23,43	17

*Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka ima veljavno sistemizacijo iz leta 1995, ki ni več v skladu z veljavno zakonodajo. Zato so v rubriki »sistemizacija (št. mest)« navedeni podatki na osnovi zakonsko veljavne minimalne sistemizacije iz Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003.

TABELA 10 – Pregled izrabe delovnega časa

	ure 2011	%	ure 2012	%
redno delo	28.997	81,29 %	28.657	79,11
letni dopust	4.000	11,21 %	4.744	12,91
izredni dopust	48	0,13 %	144	0,38
izobraževanje	96	0,27 %	296	0,78
prazniki	1048	2,94 %	1.624	4,46
bolezni	1491	4,15 %	901	2,37
skupaj	35.670	100 %	36.366	100,0

V letu 2012 je bilo v primerjavi z letom 2011 manj bolezni (za 1,78%). V skupnem ta podatek zneso 5,9 delovnih dni na zaposlenega v letu 2012. Slovensko povprečje v letu 2010 je bilo 7,4 dneve, odsotnost zaradi bolniških v Franciji je bila v letu 2010 5,5 delovnih dni in v Avstriji 3,4 delovnih dni. Tako ugotavljamo, **da so zaposleni kljub enormnim obremenitvam še sorazmerno zdravi.**

12. SKLEP

V Knjižnici Ivana Tavčarja Škofja Loka se trudimo utrditi podobo knjižnice v funkciji lokalnega središča za zadovoljevanje kulturnih, izobraževalnih, sprostitvenih, informacijskih in komunikacijskih potreb prebivalcev.

Z dejavnostjo, ki jo izvajamo, vplivamo na kakovost življenja občanov na izobraževalnem, kulturnem, informacijskem, prostočasnem in socialnem področju, dvigujemo bralno kulturo in bralno pismenost.

Knjižničarji smo obdani s knjigami in zapisi na raznovrstnih medijih, ki jih sproti ustvarja človeštvo. Knjižnica ima nalogo, da z ustreznimi motivacijskimi sredstvi spodbuja bralno kulturo, s tem pa razvoj vseh funkcij branja. Ustrezati pa mora tudi zahtevam sodobnosti in v svojem okolju razvijati informacijsko pismenost v povezavi z okoljem.

Naša najvišja vrednota so zadovoljni uporabniki, zato bomo tudi v prihodnje sledili razvoju na področju naše dejavnosti, novosti bomo prilagajali potrebam okolja in uporabnikom.

Naša prihodnost ni samo v uspešnem gospodarstvu. Ohranjalo nas je in nas bo tudi zajemanje iz vrednot kulture, katere prenašalka je knjiga v taki ali drugačni obliki.

Upamo, da se bo v prihodnosti le našel tudi primeren prostor zanjo, za bralce in knjižničarje!

Direktor:
mag. Matjaž Eržen